

Lausunto luonnonsuojelulain (9/2023) 47 §:n 2 momentin mukaisen yksityisen luonnonsuojelualueen perustamisesta, Ontala

Rakennus- ja ympäristölautakunta 05.03.2025 § 42
66/11.02.05/2025

Valmistelija

Ympäristönsuojelutarkastaja Paavo Suominen, puh. 040 631 4882
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valmistelee noin 12 hehtaarin kokoisen luonnonsuojelualueen perustamista kiinteistölle 445-528-1-18.

Alue koostuu viidestä osa-alueesta, jotka sisältyvät osittain Natura 2000 -verkoston alueisiin Paraisten kalkkialueet (FI0200134) ja Pettebyviken sekä osittain vanhojen metsien (AMO020318) ja lintuvesien (LVO020067) suojeluohjelmiin. Koska alue koostuu useista osa-alueista ja on laaja, se on vaihteleva. Alue koostuu muun muassa vanhasta metsästä, jossa on paljon lahoppuuta, lehtoalueista (sisältäen rantalehtoja), alueista, joilla esiintyy jälkiä aikaisemmasta laiduntamisesta, ja alueista vanhojen kalkkilouhosten lähellä. Vanhojen metsien suojeluohjelman piiriin kuuluvaa aluetta on osittain harvennettu aikaisemmin, mutta jäljellä oleva puusto on vanhaa ja uusia puusukupolvia on alkanut kasvaa. Myös tällä alueella esiintyy jonkin verran lahoppuuta.

Maanomistajien kanssa on neuvoteltu alueen suojelun toteuttamisesta, mutta vapaaehtoiseen ratkaisuun ei olla päästy. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ilman maanomistajan hakemusta tai suostumusta päätöksellään perustaa luonnonsuojelualueeksi sellaisen yksityisen alueen, joka sisältyy valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan tai jonka suojelu on valtioneuvoston Natura 2000 -verkoston toteuttamista koskevan periaatepäätöksen mukaan toteutettava luonnonsuojelulaissa säädetysti. ELY-keskus katsoo, että luonnonsuojelulain 43 §:n 2 momentin mukaiset luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset ovat olemassa, ja ELY-keskus harkitsee luonnonsuojelulain 47 §:n 2 momentin mukaisen luonnonsuojelualueen perustamista ilman maanomistajien suostumusta. Luonnonsuojelualue jää maanomistajan omistukseen. Luonnonsuojelualueen perustamispäätökseen sisällytettävät rauhoitusmääräykset eivät rajoita maankäyttöä enempää kuin Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteista sekä lintuvesien ja vanhojen metsien suojeluohjelmista seuraa.

Suojelualueiksi ehdotetuilla alueilla on voimassa maakuntakaava, jonka mukaan alueet on osoitettu valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviksi luonnonsuojelualueiksi ja luontoarvoiltaan erityisiksi alueiksi (S). Alueilla ei ole maankäyttöä tarkemmin ohjaavaa voimassa olevaa oikeusvaikutteista yleiskaavaa, asemakaavaa tai ranta-asemakaavaa, eikä sellaisia ole myöskään vireillä.

Alueelle esitetyt rauhoitusmääräykset ovat seuraavat:

Alueella on kiellettyä

- metsänhakkuu, tuulenkaatojen ja kuolleiden puiden poisto, kotitarvepuunotto ja metsittäminen
- sienten, kääpien, pensaiden ja muiden kasvien sekä niiden osien ottaminen ja vahingoittaminen
- maa- ja kallioperän vahingoittaminen, muuttaminen ja peittäminen sekä maa- ja kiviainesten ottaminen
- oijen kaivaminen, vesistöjen perkaaminen ja patojen rakentaminen

- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten tappaminen, pyydystäminen ja hätyyttäminen ja niiden pesien vahingoittaminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen ja kerääminen
- rakennusten, rakennelmien, laitteiden, teiden ja polkujen rakentaminen
- liikkuminen moottoriajoneuvoilla olemassa olevien teiden ulkopuolella
- roskaaminen
- tulentekeo, telttailu ja muu leirielämä
- suunnistus- ja muiden kilpailujen järjestäminen maastossa
- koirien irti pitäminen
- ryhtyminen muihin toimiin, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan, eliölajien säilymiseen taikka alueen perustamistarkoitukseen.

Edellä olevista määräyksistä huolimatta alueella on sallittu

- marjojen ja hyötysienten poiminta
- metsästys metsästyslain mukaisesti; metsästäessä koiran ei tarvitse olla kytkettyinä
- vierasperäisten eläin- ja kasvilajien poistaminen
- liikkuminen maastossa moottoriajoneuvoilla silloin, kun se on tarpeen alueen luonnonsuojelullisen hoidon takia tai metsästyksessä kaadettujen sorkkaeläinten noutamiseksi
- laidunmaan hyödyntäminen ja aitojen ja muiden laiduntamisen kannalta tarpeellisten rakenteiden rakentaminen sekä alueen luontoarvojen hoitaminen ELY-keskuksen hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Valtion korvausvelvollisuudesta säädetään luonnonsuojelulaisissa. Valtio on velvollinen korvaamaan kiinteistön omistajalle tai erityisen oikeuden haltijalle merkityksellisen haitan, joka aiheutuu 47 §:n 2 momentin nojalla perustetun luonnonsuojelualueen rauhoitussäännöksistä (luonnonsuojelulain 111 §). Jos korvauksesta ei ole voitu sopia, kiinteistön omistaja voi hakea toimitusta korvausten määräämiseksi Maanmittauslaitokselta (luonnonsuojelulain 113 §).

Kiinteistön omistaja on ollut yhteydessä kaupungin ympäristönsuojeluun ja tuonut esille oman näkemyksensä luonnonsuojelualueeksi perusteilla olevan alueen suojeluperusteita koskien. Maanomistaja muun muassa katsoo, että koska osa esitetystä luonnonsuojelualueesta kuuluu jo olemassa olevaan Natura-alueeseen ja osa ei, näitä alueita tulisi käsitellä erikseen. Lisäksi rauhoitusmääräyksissä tulisi huomioida osa-alueiden erilaisuus. ELY-keskus on varannut kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lisäksi myös kiinteistönomistajalle mahdollisuuden tulla edelleen kuulluksi luonnonsuojelulain 53.2 §:n mukaisesti.

Oheismateriaali

Lausuntopyyntö
Maanomistajan kirjelmä ja sen täydennys kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle (ei julkinen)

Esittelijä

Johtava ympäristönsuojelutarkastaja Päivi Paavilainen, puh. 040 627 7470
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta antaa asiassa seuraavan lausunnon:
Rakennus- ja ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa koskien luonnonsuojelualueen perustamista. Maanomistajan kanssa tulee asiassa pyrkiä edelleen neuvottelutulokseen ja mikäli luonnonsuojelualue perustetaan ilman maanomistajan suostumusta, tulee rauhoitusmääräyksiä annettaessa huomioida maanomistajan mielipiteet mahdollisimman laajasti.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Varsinais-Suomen ELY-keskus